

„Élő emlékezet” – Örmény származású családok Marosvásárhelyen – 13. rész

MÁNYA (MANUG) CSALÁD

Tagjai szinte elsőként választották Szépvíz – Gyergyót az örmény „nagy beköltözés” idején.
Vaslovski (Mánug) Gergely (*Vaszló, 1666–†Szépvíz, 1735) – marhakereskedő
Felesége: SZÁHÁG (IZSÁK) MARKID (1681–1735)

Házasságkötés: 1699

Gyermekeik

- (1) **Katalin** (*1699–†1751)
- (2) **Gergely** (*1702–†1787)
- (3) **András** (*1704–†?)
- (4) **János** (*1706–†1782)
- (5) **Márton és Márk** (*1708–†?)
- (6) **Ripszime** (*1711–†1781)
- (7) **Mária** (*1713–†?)
- (8) **Heléna** (*1715–†1773)
- (9) **Emanuel (Manó)** (*Szépvíz, 1717–†Szépvíz, 1781) – marhakereskedő
Felesége: ÁKONCZ MÁRIA (*1733–†1806)

Házasságkötés: 1755

Gyermekeik:

- (9.a) **Manó** (*1759–†?)
- (9.b) **Gergely** (*1756–†1830)
- (9.c) **Antal** (*1762–†1833)
- (9.d) **János** (*1765–†1837)
- (9.e) **Vártán** (*Szépvíz, 1772–†Szépvíz, 1836) – marhakereskedő

A leszármazottai innentől **Mánya** nevet viselik.

Első házasságkötése: 1797

Első felesége: DOBÁL KATA (*1772–†1807)

Gyermekeik:

- (9.e.1) **Manó** (*1798–†1803)
- (9.e.2) **Gergely** (*1799–†1818)
- (9.e.3) **Mária** (*1801–†?)
- (9.e.4) **Vártán** (*1803–†1847)
- (9.e.5) **László** (*1805–†1859)

(9.e.6) **Ábrahám** (*1806–†?)

Második felesége: ÖTVES KATA (*1788–†?) – Gyimesfelsőlók, kereskedő
Második házasságkötése: 1808

Gyermekeik:

- (9.e.7) **Antal** (*1809–†1809)
- (9.e.8) **Teréz** (*1810–†1851)
- (9.e.9) **János** (*Szépvíz, 1812–†Gyimesfelsőlók, 1880 körül)

Első felesége: JAKAB LUJZA (*1816–†1866)

Első házasságkötés: 1837

Gyermekeik:

- (9.e.9.1) **Kata** (*1839–†1839)
- (9.e.9.2) **Márton** (*1841–†1856)
- (9.e.9.3) **Sándor** (*Gyimesfelsőlók, 1843–†1909) – kereskedő, üzletos
Felesége: CSÁSZÁR REBI (1852–†?)
Házasságkötés: 1870

Gyermekeik:

- (9.e.9.3.1) **János** (*1870–†1927)
- (9.e.9.3.2) **Teréz** (*1874–†?)
- (9.e.9.3.3) **Rafael** (*1876–†Gyimesfelsőlók, 1941), kereskedő, kocsmáros
Felesége: NEDECZKI ROZÁLIA (*Csíkszépvíz, 1888–†Gyimesfelsőlók, 1965)

Gyermekeik:

- (9.e.9.3.3.1) **Péter** (*1909–†1994) – asztalosmester
- (9.e.9.3.3.2) **Antal** (*Gyimesfelsőlók, 1912–†Marosvásárhely, 1975) – hentes, mészáros
Felesége: KUTNY MÁRIA JOZEFINA (*Lippa, 1917– Marosvásárhely, 1995)

Gyermekeik:

- (9.e.9.3.3.2.1) **Adalbert** (*Gyimesfelsőlók, 1943–†2006 Marosvásárhely) – számtantanár
- (9.e.9.3.3.2.2) **Antal Rafael** (*Gyimesfelsőlók, 1942. okt. 5.)

(9.e.9.3.3.3.) **Béla** (*1919–†1996)

– cipészmester, ikertestvére
(9.e.9.3.3.4) **Katalin** (*1919–†Marosromsziget, 2000)
Férje: STADLER MIKLÓS – pályamesterrel Désre költözik.

(9.e.9.3.4) **Antal** (*1880–†?)

(9.e.9.4) **Mária** (*1845–†?)

Második felesége: MÁNYA SÁRA (*1841–†?)

Második házasságkötés: 1867

Gyermekek:

- (9.e.9.5.) **Ernő** (*1868–†?)
- (9.e.10.) **Kata** (*1814–†?)
- (9.e.11.) **Gergely** (*1819–†?)
- (9.e.12.) **Lukács** (*1824–†?)

Adatközlő: Mánya Antal Rafael

Mánya Rafaelné szül. Nedeczki Rozália, férje Mánya Rafael, gyermekeik Katalin és Béla

Stadler Miklósné szül. Mánya Katalin, férje Stadler Miklós, Mánya Béla, Mánya Antal; ülők: Mánya Rafaelné, Mánya Rafael

Mánya Levente Szilveszter és Mánya Zoltán Antal családjáikkal

Mánya Antal és Kutny Mária Jozefina gyermekeikkel

ÁZBÉ(J) CSALÁD

Moldovából betelepülő Azbej testvérek (Azbej Hertz és Vartig Azbej) alapították a gyergyói Azbé nevet viselő családokat. A gyergyói örmény-katolikus plébánia anyakönyvi adatai 1730–1690 között 94 gyerek keresztelését, 1774–1902 között 26 Azbé nevű egyháztag házasságkötését említi.

ÁZBÉ GERGELY (*Gyergyó, 1774–†1841), négy gyermeke született, egyik neve ismert: **István (Rizoli)** (*Gyergyó, 1838–†1888) – szülei Alfaluba telepedett le.

ÁZBÉ GERGELY (*Gyergyó, 1831–† Gyergyóalfalu, 1902) – kereskedő
Felesége: **TÖRÖK KATALIN** (*Gyergyóalfalu, 1835–†1907)

Gyermekeik:

(1) Róza (*1864–†1940)

(2) Gergely (*Gyergyóalfalu, 1868–†1932)

– mestersége kovács

Az osztrák-magyar hadseregben hűséggel szolgált 12 évet (1888-1900), odaadásáért dicséretben részesült.

1900-1902 között a Békás-i fakitermelésnél dolgozott.

Felesége: **GACSEK KATALIN** (*Szászrégen, 1877–†1916)

Házasságkötés: 1902, Gyergyóalfalu

Gyermekeik:

(2.a) Angela (*1898–†1975)

Férje: **BARICZ PÉTER**

(2.b) Gergely (*Gyergyóbékás, 1900–†1970) – patkoló kovácsmester, Brassói Kereskedelmi és Iparkamara tagja.

Felesége: **GÁL ILONA** (*Gyergyóalfalu, 1899 –†1988)

Házasságkötés: 1924,

Alfaluba telepedtek.

Gyermekeik:

(2.b.1) Mihály (*Gyergyóalfalu, 1927)

Tanulmányait a Gyergyószentmiklósi Líceumban a II. Világháború kitörése szakítja meg. Az érettségi vizsga letétele

után, katonai szolgálatát (1949) Falticeni-ben, Moldvabányán tölti.

Első munkahelye a gyergyói Lengyárban volt, ez után a maroshévízi Megyei Kereskedelmi Szövetkezetek (URCC) fiókvállalatnál dolgozik. Hivatali visszaélés hamis vádjával meghurcolják. Utána következő munkahelyek: Kisipari Szövetkezetek szászrégeni fiókvállalata, maroshévízi Faipari vállalat, Román Nemzeti Bank Vásárhelyi ki- rendeltsége.

Házasságkötés éve 1953, Maroshévíz
Felesége: **CORDEA MARIA** (*1932)

Gyermekeik:

(2.b.1.1.) Csaba Stelian Paul (*1955)

(2.b.1.2.) Judit Dana (*1954)

1967-től marosvásárhelyi lakosok.

(2.b.2) Magdolna (*1928)

Férje: **KULCSÁR KÁROLY** (*1931–†1998)

Gyergyóremetén élték

(2.b.3.) Ernő (*1932)

Felesége: **GYÖRGY KATALIN** (*1942)

Borszék, Gyergyóalfaluban élnek

(2.b.4.) Elvira (*1940)

Férje: **KECSKÉS JÓZSEF** (*1941–†2003)

1963-tól Marosvásárhelyen él.

(2.c) Mihály (*1904–†1992) – patkoló kovács,

Felesége: **GÁL BERTA**

Gyermekeik:

(2.c.1) Jolán (*1929–†?)

(2.c.2) Sarolta (*1933–†?)

(2.c.3) Gusztáv (*1940–†1993)

(2.d) Antal (*1906–†1972)

Felesége: **SLAV DOMINICA**

(2.e) István (*1908–†1941) – kovács

Felesége: **KISS TERÉZ**

Gyermekeik:

(2.e.1) Krisztina

(2.e.2) Aranka Vera

(2.e.3) Vera

(2.e.4) Rózsai

(2.f) (Katalin) Karolina (*1910–†1987)

Férje: **BIRÓ I.**

(2.g) Imre (*1912–†1975) – kerekes, mozdonyvezető

Felesége: **VÁRTERÉSZ ILONA**

Gyermekeik:

(2.g.1) Zoltán (*1939)

(2.g.2) József (*1942)

(2.g.3) Imre (*1944)

(2.g.4) Attila (*1948)

(2.h) Vilmos (*1916–†1981) – cipőkészítő mester Gyergyóban
Felesége: **VÁNCSÓ GIZELLA** (*1916–†1985)

Nevelt gyermekük: **Mária**

Felhasznált irodalom:

Ázbe Mihály, Originea si istoria familiei Azbe, Editura Media image Tg.-Mures, 2014.

Adatközlő: *Ázbe Mihály*

Ázbe Gergely

Ázbe Mihályné, szül. Cordea Maria és Ázbe Mihály

ONUCSÁN CSALÁD

Szamosújvárról származó család.

ONUCSÁN MIKLÓS (*1890 körül–†Szamosújvár, 1921) Budapesten jogot tanul, szamosújvári bírói munkakört tölt be.

Felesége: KUN ANNA (*1892–†1970 Szamosújvár) – bábasszony

Gyermekeik:

(1) **Miklós** (*Púj, Hunyad megye, 1918–†Sza-mosújvár, 2006)

Tanulmányai befejezése után Kolozsváron, Bukarestben dolgozik. 1939-1940 katonai idejét tölti. A II. Világháború befejezése után különböző munkaköri beosztásban más-más vállalatoknál dolgozik. Élete utolsó szakaszát Marosvásárhelyen lánya családjával tölti.

Felesége: KRISTÓF IRÉN (*Újlapád, Kolozs megye, 1925–†Szamosújvár)

Gyermekeik:

(1.a) **Miklós** (*Szamosújvár, 1952) – képzőművész, Nagyváradon él

(1.b) **Attila** (*Szamosújvár, 1954) – út és hídépítő mérnök

(1.c) **Katalin** (*Szamosújvár, 1956)

Férje: SZÁSZ FERENC

1981-ben Marosvásárhely mellett, Udvarfalván telepednek le.

(2) **Anna** – postai távírdász Désen.

Adatközlő: Szász Katalin

Onucsán Miklós
bíró

Onucsán Miklós,
Szász Katalin,
gyermekei Ferenc
és Katalin,
unokái Bence,
Balázs, Tímea

Onucsán Miklós
képzőművész

MERZA CSALÁD

A család eredeti neve megváltozott változása, 1668 évi erdélyi betelepedés idején került Erdélybe.

Gyergyószentmiklósi

MERZA KRISTÓF (*Szamosújvár, 1826–†Gyergyó, 1904) – kereskedő

1850 körül kerül Gyergyóba testvére, örmény szertartású címzetes főesperes Merza Antal (*1814–1878) unszolására.

Felesége: SIMAI ANNA (*Szamosújvár, 1835–Gyergyó, 1878)

Házasságkötés: 1854

Gyermekeik:

(1) **Katalin** (*1854–†?)

(2) **Kristóf** (*1856–†1934)

(3) **Gergely** (*1858–†1861)

(4) **Vilmos** (*Gyergyó, 1868–†Gyergyó, 1921) – kereskedő, divatárú-méterárú kereskedése volt.

Felesége: /SEKULA/ JAKOBI GIZELLA (*Maroshévíz, 1875–†Gyergyó, 1934)

Apa neve: /Jakobi/ Szekula Gergely

(*1837–†1891) – kereskedő

Maroshévíz telepedik, vegyeskereskedést tart, fakitermeléssel foglalkozik.

Anya neve: Fejér Róza (*1851–†1881)

Házasságkötés: 1868

Testvérei:

Mária (*1871–†1905),

Férje: URMÁNCZI ISTVÁN (*1851–†1900)

Gergely (*1873–†?)

Házasságkötés: 1895

Gyermekek:

(4.a) **László** (*1895–†1930) – banki alkalmazott Marosvásárhelyen (1920–1930)

(4.b) **Margit** (*1899–†1916)

(4.c) **Pál** (*1903–†1906)

(4.d) **Klára** (*Gyergyó, 1908–†Közéapajta, 1973)

Férje: BUDAI DOMOKOS (*Közéapajta, 1893–†Közéapajta, 1938) – építészmérnök 1914-ben kadét az útszoknál, orosz hadifogoly, nyolc évet tölt Irkutzkban hadifogságban, 1922-ben engedik szabadon. Krajova városi főépítésze haláláig.

Második házasságkötés: 1936

Gyermekek:

(4.d.1) **Pál** (*Krajova, 1937)

Férje halála után Merza Klára fiával, Pállal, hazaköltözik Gyergyóba, a Márton Áron utca 20 szám alatti házban laknak. A II. Világháború kitörése után Budapestre menekülnek.

Gyergyói házukba hol a német, hol meg az orosz hadiszállás rendezkedik be, végül felgyújtják, a tető leég, a ház lakhatatlan állapotba kerül. Menekülésből hazatérő családot az Urmánczi rokonság fogadja be Hévízen, de az 1949-es államosítással ismét az utcára kerülnek. Közéapjaiti rokonsághoz költöznek, az édesanya 20 évig dolgozik tisztviselőként Nagyajtán. A fia, Merza Pál Brassóban végzi tanulmányait, kohászati-bányaiipari főiskolát végez, Brassóban dolgozik, ott alapít családot.

Lánya, Merza Klára Vásárhelyen él, ezért az unoka – Matyi – születése után (2011) Merza Pál és felesége napjainkban is Vásárhely-Brassó között ingázva, kétlaki életet él.

(5) **Anna** (*1862–†?)

Acsaládnévről, betelepedésről ld. Dr. Száva Tibor Sándor, *Gyergyói és Szépvízi magyarörmények nyomában*, Csíkszereda, 2008.

Adatközlő: Budai Merza Pál

Merza Vilmos

Merza Vilmos
és felesége szül. Jakobi Gizella

Merza Klára

NITS – KOVRIG – SZENKOVITS CSALÁD

Krasznáról és Szamosújvárról származik az örmény-katolikus Nits család.

NITSCH (JÁNOS) JOHANN

Felesége: KLEIN KATHARINA

Gyermekeik:

(1) Dániel (*1839-†?) - földbirtokos

Felesége: BETEGH JULIANNA

(*1847-†?)

Gyermekeik:

(1.a) János (*Szamosújvár, 1870-†Szamosújvár, 1943) – gyógyszerész

Felesége: BÁNYAI SZERÉNA (*Szamosújvár, 1876-†1947)

Apa neve: Bányai Gyula, anya neve: Bárány Mária

Házasságkötés: 1874.

Testvére: Károly

Házasságkötés: 1900 körül.

Nits János gyógyszerész oklevelet a Kolozsvári Ferencz József Tudományegyetemen szerez (1891), Kolozsváron

Székely Mózés gyógyszertárában dolgozik. 1900-tól Szamosújváron Placsintár Dávid Szentkereszt gyógyszertárában kezelő, majd bérlő. 1910-ben megveszi a gyógyszertárat, ennek tulajdonosa marad 1943-ban bekövetkező haláláig (a gyógyszertárat fia, Nits Gyula veszi át).

Szaktanácskái a Gyógyszerész Hetilap majd a kolozsvári Revista Farmaciei hasábjain jelennek meg. A gyógyszerészképzés oktató professzora (1902) Kolozsváron.

Szentháromság gyógyszertár: Szamosújvár központjában, 18 sz. alatti polgári ház – az un. Placsintár ház – földszinti részén volt. Alapítási éve 1788-ra tehető. Szamosújvári Karácsonyi Gratian örmény kereskedő kizárólagos alapítás és birtoklási jogot vásárol az akkori városi Tanácstól, és 1788-ban képesített gyógyszerésszel

működtetve megnyitotta a Szentkereszt gyógyszertárat. Halála után özvegye, szül. Lászlóffy Katalin örökölte, majd eladta a Placsintár családnak. Placsintár Dávid örmény kereskedő fia, Placsintár Gratian gyógyszerész-mester oklevelet nyert (1819) Bécsben –, és testvére, Placsintár Dávid (1826–1901) ugyancsak gyógyszerészt Pesten avatták gyógyszerészmesterré, 1872-ben Szamosújvár polgármesterevé választották. Szamosújvár polgármestere volt 1901-ig.

Gyermekeik:

(1.a.1) Margit (*1902-†?)

(1.a.2) Julia (*1904-†1993) – gyógyszerész,

(1.a.3) Gyula (*Szamosújvár, 1906-†Szamosújvár, 1979) – gyógyszerész, gondnok és orgonista a szamosújvári örmény székesegyháznál

Felesége: MEDGYESI ALICE

(*Budapest, 1914-†Szamosújvár, 2004 körül)

Apa neve: Medgyesi József (*Kolozsvár, 1879-†Kolozsvár, 1948) – kereskedő

Anyaneve: Szenkovits Ida (*Bécs, 1892-†Bécs, 1925)

Házasságkötés: 1937, Kolozsvár. Letelepednek Szamosújváron.

A kolozsvári református gimnáziumban tett érettségi vizsga (1924) után Nits Gyula gyakornok apja gyógyszertárában, Kolozsváron. I. Ferdinand Király Egyetemen gyógyszerész oklevelet szerez (1924), Szamosújváron apja gyógyszertárában dolgozik. Katonai szolgálata befejeztével Bécsben Alte Salvator gyógyszertárban gyarapítja szakmai képzettségét. Hazatérése után 1944 átveszi apjától és vezeti

a Szentháromság gyógyszertárat, egészen az államosításig (1949). Ezután egy dési gyógyszer lerakat alkalmazottja 1951-ig, Szamosújváron a 19. sz. gyógyszertár (volt Szentháromság gyógyszertár) ki-nevezett vezetője nyugdíjazásáig (1970-ig).

Gyermekeik:

(1.a.3.1) Márta Júlia (*Szamosújvár, 1938)

Férje: KOVRIG KRISTÓF

Házasságkötés: 1956, Szamosújvár

(1.a.3.2) Péter (*Szamosújvár, 1939-†Kolozsvár, 2013)

(1.a.3.3) János (*Szamosújvár, 1942-†Szatmár)

(1.a.3.4) József (*Szamosújvár, 1946-†Regensburg)

Nits Gyula és felesége szül. Medgyesi Aliz szamosújvári gyógyszerészek a II. világháború alatt zsidókat bújtattak – ezért Izrael állam bukaresti nagykövetségére részéről posztumusz kitüntetésben részesültek. A "Világ Igazai" diplomát és érmet fiúk, Nits János vette át 2003. május 27-én Szatmárnémetiben.

(1.a.4) Nóra (*1911-†?)

(1.a.5) Károly (*1916-†?)

(1.b) Ödön

(2) Dávid (*1839-†?)

(3) Márton (*1838-†?)

(4) Jakab (*1844-†?)

Szamosújvári származású

KOVRIG ANTAL (*Szamosújvár, 1893–†Kolozsvár) - hentes, mézárós
 Felesége: KOVRIG VERONIKA (*Budatelke, 1898–†Kolozsvár)

Gyermekeik:

- (1) **Lajos**
- (2) **Gergely**
- (3) **János**
- (4) **Julianna**
- (5) **Kristóf** (*Budatelke, 1932) – könyvelő

Felesége: NITS MÁRTA JÚLIA
 (*Szamosújvár, 1938)

Házasságkötés: 1956, Szamosújvár

Gyermekeik:

- (5.a) **Katalin** (*Szamosújvár, 1957) – Szamosújváron él
- (5.b) **Éva** (*Szamosújvár, 1959) – Marosvásárhelyen él
- (5.c) **Annamária** (*Szamosújvár, 1960) – Szamosújváron él

Erzsébetvárosi származású

SZENKOVICS MÁRTON (*Erzsébetváros, 1782–†?)

Felesége: PATRUBÁN MÁRIA (*1790–†?)

Házasságkötés: 1812

Gyermekeik:

- (1) **Ladislau** (*Erzsébetváros, 1814–†?)
- Felesége: SZENKOVICS CATERINA (*Erzsébetváros, 1816–†1854)
 Apa neve: Szenkovics Emanuel (*Erzsébetváros, 1768–†?)
 Anya neve: Dániel Erzsébet (*Erzsébetváros, 1795–†?)
 Házasságkötés: 1812
 Gyermeük:
 (1.a) **Pál** (*Erzsébetváros, 1854–†Bécs, 1928)

Felesége: SZENKOVICS IDA ANNA (*Bécs, 1863–†1940 Bécs)

Apa neve: Szenkovics Kajetán (*Szamosújvár, 1831–†Bécs)

Anya neve: Leopoldine Kramsall (*Bécs, 1841–†Bécs, 1912)

Gyermekeik:

(1.a.1) **Ida** (*Bécs, 1892–†Bécs, 1925)

Férje: MEDGYESI JÓZSEF (*Kolozsvár, 1879–†Kolozsvár, 1948) - kereskedő

Házasságkötés: 1912

Gyermekeik:

(1.a.1.1) **Alice** (*Budapest, 1914–†Szamosújvár, 2004 körül)

Férje: Nits Gyula

Házasságkötés: 1937, Kolozsvár

(1.a.1.2) **Ilona**

(1.a.2) **Pál**

Felhasznált irodalom:

Hanusz Gyula, *Gyógyszertészképzés kezdetei Kolozsvárt.*

dr. Izsák Sámuel – Sztranczki Mihály, *EÖGYKE Füzetek XIV évf., 165. szám.*

Péter H. Mária, *Az erdélyi gyógyszerészet magyar vonatkozásai*, Erdélyi Múzeum Egyesület, Kolozsvár 2002, 424 – 512.

Dr. Orient Gyula, *Erdély gyógyszerész polgármesterei*, Erdélyi Múzeum Egyesület, Orvostudományi Szakosztály Közleménye.

Adatközlő: Kántor Kovrig Éva

Megújul a szépvízi Örmény Katolikus Templom

Sikeresen pályázott Hargita Megye Tanácsa egyháztámogatási programján a szépvízi Örmény Katolikus Plébánia. A támogatási szerződést október 30-án, kedden írta alá *Borboly Csaba*, Hargita Megye Tanácsának elnöke és *Gábor Zoltán* plébános a csíkszeredai megyeházán.

A 45 ezer lejes támogatásból a templom új esővíz csatorna rendszert kap, valamint újra vakolják és meszelik a teljes épületet. A szerződés aláírásán jelen volt *Incze Sándor* kántor is, akivel átbeszélték

és értékelték a pápai audienciát, amelyre a hónap elején került sor.

Ebből az alkalomból a megyei tanács elnöke egy képpel is megajándékozta *Gábor Zoltán* plébánost, amelyen közösen szerepel a pápával. A jelenlévők ugyanakkor, a jövőre való tekintettel egy még szélesebb körű, akár székelyföldi szintű látogatás lehetőségéről is tárgyaltak Vatikánban. (sajtóközlemény)

(Forrás: *Erdély ma*, 2018. okt. 30.)

Kossuth utca és Kossuth kávéház, Fogolyán Endre és Kozma L. üzletei, 1908